

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravníštvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravníštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Proračun za l. 1900.

V včerajšnji seji poslanske zbornice je vodja finančnega ministrstva, dr. Kniaziolucki predložil državni proračun in investicijski preliminar za l. 1900 in to s precej brezbarvnim ekspozijem.

Proračun je prvič sestavljen v kronah ter se drži pri tistih izdatkih, ki jih je plačati v zlatu, relacije, da je 42 gold. v zlatu toliko, ko 100 kron.

Skupna potrebščina znaša po tem proračunu 1.585.403.933 K, pokritje pa 1.585.811.822 K, torej je čistega prebitka 407.889 K, za 528.193 K manj, kakor ga je izkazal proračun za l. 1899.

Za letos v proračun postavljena potrebščina je za 64.830.347 K višja, kakor je bila lanska, oziroma če se od te svote odšteje prebitok pri carinah, je narasla potrebščina za 56.324.107 K.

Ta prirastek je provzročila v prvi vrsti regulacija plač tistih državnih uslužbencev, za katere ne velja zakon z dne 19. septembra 1898. Tako se rabi za plačo državnih železniških uslužbencev 5.120.000 K več kakor prej, za plače državnih slug 8.000.000 K več, za plače orožnikov 1.489.120 K in za plače finančnih stražnikov 2.400.000 K več kakor lani. K temu pa pride še svota 8.099.090 K, za katero se je vsled regulacije plač srednješolskih profesorjev povišal proračun naučnega ministrstva.

V primeri z letošnjim letom je pokritje za prihodnje leto preliminarno za 64.302.154 K višje. Ta svota naj se dobi iz dosedanjih direktnih in indirektnih davkov, menda s tem, da se davčni vijak do skrajnosti navije.

Direktni davki morejo prihodnje leto nesti 12.905.800 K več kakor letos. Samo osebna dohodarina mora nesti 46.200.000 K, za 5.160.000 K več kakor letos.

Indirektni davki morajo prihodnje leto nesti 45.359.780 K več kakor letos. Preračunjeno je, da bo samo novi davek na sladkor vrgel 29.460.000 K več ko doslej, sicer pa da bo nesel davek na pivo

76.640.000 K, davek na žganje 68.400.000 K, davek na sladkor 99.000.000 K, davek na petrolej 18.500.000 K, sol bo nesla 45.128.000 K, tobak bo nesel 209.826.200 K, kolki in pristojbine pa 150.430.000 K.

Zajedno z državnim proračunom je vlada predložila tudi investicijski preliminar za leto 1900. Potrebščina znaša 67.829.400 K, pokritje 1.149.100 K. Primankljaj, ki znaša 66.680.300 K, se pokrije z izdajo 3 $\frac{1}{2}$, oziroma 4 odstotne kronске rente.

Te številke nam dajejo dosti dobro in pregledno sliko ne samo položaja, v katerem se nahaja državno gospodarstvo, nego tudi splošnega ekonomičnega položaja v državi.

Proračun je aktiven. To je dejstvo, katero pride toliko bolj v poštev, ker so se potrebščine zvišale za okroglih 56.000.000 kron. Vzlic tej večji potrebščini izhajala bo država z dosedanjimi viri svojih dohodkov, ali vijak se bo močno nategnil, da se pokrijejo novi izdatki. Vsi dohodki so višje preliminirani kakor doslej, tako visoko, da je še večje zvišanje nemogoče.

In vendar tudi vsi ti dohodki ne bodo zadostovali. Avstrija žrtvuje sicer v gospodarske, kulturne in socialne namene tako malo, kakor nobena druga civilizovana država, a vzlic temu se bodo državni izdatki znamenito zvišali in sicer v vojne namene. V te namene morajo narodi krvaveti. Že za prihodnje zasedanje delegacij se obeta, da bo vojna uprava zahtevala kolosalno svoto za zboljšanje častniških plač, za nove topove in Bog si vedi za kaj še vse, tako da se bodo morali dobiti novi viri dohodkom.

A — kje? To je tisto veliko vprašanje, na katero vodja finančnega ministrstva v svojem ekspoziju ni dal odgovora. Sedanjih bremen že ni možno zvišati, sicer se ljudstvo pod njimi zaduši, a da bi se davčna moč prebivalstva pomladila in povečala, zato v naši državi nimajo smisla.

Odpreti bi bilo vrata gospodarskemu napredku in omogočiti razvoj trgovine in obrtnosti, a kdo naj to pričakuje v naši reakcionarni policijski državi.

Machiavelli.

(Dalje.)

1. Kako stališče zavzema Machiavelli proti rimski cerkvi?

Machiavelli je izvestno gorel za blagor svojih rojakov. In Italijo ljubiti, Rim pa, rimskega vladarja sovražiti, kako se to združuje? Posebno iz našega slovenskega stališča sodeč, menili bi, da vsak vnet Italijan mora biti tudi vnet katoličan; saj ima vendar katoliška cerkev svoje središče v Italiji, papeži so po stari navadi skoro brez izjeme sami Italijani, večino v kardinalskem kolegiju imajo vedno Italijani, in koliko je ubogih italijanskih plemičev, ki dobijo v cerkveni karijeri ne samo dober kruh, ampak i visokih dostojanstev in častij! Diplomatični zastopniki rimske cerkve bili so in so še vedno malone sami Italijani. Ako kateri narod, ima gotovo italijanski narod vzrokov, biti rimsko-katoliški veren, tako bi še dandanes mislili, ko gmotno uboga Italija, osobito pa Rim, v mnogem oziru res živi od katoliških pobožnikov ter romarjev.

Kaj bi porekel Machiavelli na takovo mnenje? On, ki je poznal predobro svoj narod in njegove vladarje, saj je bil visok diplomatičen dostojanstvenik, tajnik deseterih državnih svetovalcev v Florenci, torej pravi „spiritus movens“ florenške vlade — on, ki je tudi dobro poznal rimsko cerkev in vse njene tajnosti — saj je bil več let tajnik kardinala Giulia Medici, poznejšega papeža Klementa VII., on, katerega je papež Leo X. za nasvete prosil, on kakor bi nam iz vseh svojih del govoril vedni refrén: „Ako se Italijani brez cerkve in proti njej ne spasio, s „pomočjo“ cerkve gotovo poginejo“.

Machiavelli sicer tako odkritosrčno skoro nikjer ne piše; duh istega časa ne bil bi prenesel gole resnice njegovega naziranja. Saj smo že gori rekli, kako dobro je Machiavelli umel „sub rosa“ govoriti, tako da je celo vatikansko gospodo varal; saj so nekateri celo iz njegovih del dokazali rimsko pravovernost pisateljevo!

Ali kdor brez predsodkov Machiavelli bere, ne more si zatajiti, da je Machiavelli vse drugo, samo katoličan ne; on niti kristjan več ni v pravem pomenu besede. Tisti, ki so Machiavellija proučili, so tudi najbrž vsi jedini v tem, da je Machiavelli žil v dobi renesance, ko so se učenjaki vedoma in namenoma otrsali dekadentnega krščanstva in se z vnemo vračali k krepkemu poganstvu, iskajoč orientacije v poganskih klasičnih narodih; bili so to takozvani humanisti, in od tega časa še do dandanes datujejo humanistični študiji na naših gimnazijah ter vseučiliščih.

Samo nekaj stavkov hočemo v dokaz tega navesti iz Machiavellija.

V „Discorsi“ („Pogovorih“ o Liviju) razmotruje Machiavelli državne oblike v starem in svojem veku ter prihaja do zaključka, da so v starem veku prevladovala republike, vredne svobodoljubnih ljudi. To si pa Machiavelli razlaga na ta-le način: „Da so republičanske oblike v starem veku prevladovala in starinci svobodoljubnejši bili, to sledi iz različne vzgoje, in ta zopet sloni na raznoličnih naboženstvih stare in nove dobe. Naše naboženstvo nas uči, posvetno manje čislati, pogani so pa posvetno cenili najvišje. Oni so vsled tega bili brez človečnosti (humanitete) sedanjega rodu; to že kaže sijajnost in krvava divjost njihovih daritev. Stara vera ni nikoga posvetila razen vojskovodje in kneze, in kdor si je ustanovil posvetne slave, dočim krščanstvo premišljevalno življenje in ponižnost proslavlja. Krščanstvo je največje dobro postavilo v poniževanje samega sebe, v preziranje in zaničevanje zemeljskih stvari, poganstvo pa v duševno velikost in telesno silo in kar drugega še človeka krepi. In ako naša vera zahteva, da moremo moč imeti, je to bolj negativna ko aktivna moč, bolj potrpežljivost ko energija. Takovi nauki so, zdi se, svet omehekžili in ga izročili v roke hudobnežev, kateri so razširjanjem in pospeševanjem teh maksim ljudi lahko krotiti zamogli, ki so rajši, samo da

LISTEK.

„Dalibor“.

Opera v 3 dejanjih, besedilo spisal J. Wenzig, poslovenil J. Finžgar, glasbo zložil Bedřich Smetana.

(K jutrišnji premieri.)

V ravno nasprotni luči, kakor v razposajeni, poskočni „Prodani nevesti“ kaže se nam Smetanov genij v resnem, tragičnem „Daliboru“, ki se pojavi jutri prvokrat na slovenskem odru. Ko je zmagovito prestopil iz ožjega obzorja čeških in bratskih slovanskih odrov mej tuji nemški svet, je po svoji krasni glasbi in obče priznani veliki muzikalni vrednosti si pridobil hipoma splošno priznanje najveljavnejših nemških muzikalnih kritikov, posebno dunajskih.

Ker bomo imeli priliko govoriti še v bodočih številkah našega lista o tem, se za danes omejimo nato, da podamo čitateljem v glavnih potezih jedro dejanja, katero je ženiální slovanski skladatelj opremil s tako krasno glasbeno obliko, da se mora nehote vsakomur omiliti junaški „Dalibor“.

V I. dejanji se zbira ljudstvo na dvorišči praškega dvora, da prisostvuje sodbi, ki jo bode vršil nad upornim Daliborjem kralj Vaclav. Mej ljudstvom je tudi

sirota Jut a, ki toži, da je njen dobronik Dalibor zdaj v ječi, a ona upa, da ga reši s pomočjo prijateljev. V velečastnem sprevodu nastopi kralj Vaclav s svojim spremstvom in s sodniki, ki bodo sodili Daliborja, ker je napadel in ubil grofa s Ploskovic, brata Milade. Ko ta nastopi in v daljši povesti razloži, kako je bil ubit njen brat, pozove kralj Daliborja, kateri naj se zagovarja. V neki praski z grofom s Ploskovic bil je ujet Daliborjev najboljši prijatelj Zdenko, katerega glasbeno nadarjenost popisuje Dalibor z navdušenimi besedami. Grof pa je dal Zdenka usmrtiti in poslal Daliborju krvavo glavo.

Samó osveta bila je torej, kar je storil Dalibor. To ponosno pove kralju in sodnikom z možkimi besedami, ki vzbujajo srd kralja in njegovega spremstva ter sodnikov, ljudstvo pa natišem simpatizuje z jetnikom, katerega ponosno vedenje občuduje.

Dalibor je obsojen v dosmrtno ječo in vse prošnje Miladine, v kateri se je izvršila čudna sprememba, so zaman. Ponos Daliborjev ji tako imponuje, da postane iz obtožiteljice njega zagovornica. Ko pa od kralja in sodnikov ne doseže milosti, se dogovori z Juto, da ga rešita na vsak način z zvijačo. Z velikim dvospevom mej obema konča I. dejanje.

Drugo dejanje ima tri slike, ki pa so

mej seboj zvezane s krasno simfonično glasbo, ki je bistveni del. V prvi sliki nastopi Jutin ženin, Daliborjev oproda Vit, ki je nabral četo vojakov, kateri nastopijo z veselim petjem ter obljubijo Juti in njemu pospeševati delo do rešitve Daliborja.

Druga slika kaže nam dvor s stano vanjem ječarja Beneša. Načelnik straži Budivoj opozarja starega Beneša, naj strogo pazi na jetnika Daliborja, za katerega mora jamčiti z lastno glavo. Mej tem pogovorom nastopi Milada (kot deček preoblečena) in vzbudi pozornost nezaupnega Budivoja. Ko pa pove Beneš, da je dečko sirota, ki je prišel pevajoč do njega ter da je iz usmiljenja do ubožca ga vzel k sebi, da mu pomaga in mu krati čas pri žalostnem ječarskem poslu, mu zagrozi Budivoj še enkrat, da ga zadene stroga kazen, če pobegne Dalibor. Milada, ki je mej tem neopažena podkupila na straži stoječega vojaka, se nemalo začudi, ko ji izroči stari Beneš gosli, katere naj še isti večer nese v globoki ječi zdihujočemu Daliborju, ki je prosil za to milost, katere mu ječar ni mogel odreči.

V tretji sliki leži Dalibor v temni ječi. V sanjah se mu prikaže duh umorjenega prijatelja Zdenka, ki svira na gosli. Ko se prebudi Dalibor in vzdihuje po

izgubljenem prijatelju, začuje ropot zapahov in prikaže se z gosli v roki Milada (deček), katero začudeno vpraša, kdo je, nespoznavši je v moški obleki. Ko se mu Milada razodene in se obtoži, da je ona kriva njegove nesreče, da se je njen srd spremenil v ljubezen, se zbudi tudi v njem ljubezen do nje in s krasnim ljubavnim dvospevom konča to dejanje.

Tretjega dejanja I. slika nam kaže razsvetljeno kraljevsko dvorano, v katero je Vaclav pozno v noč sklical sodnike in svetovalce, da v novič sodijo o zaroti, ki se je razkrila, in katere namen je bil, oprostiti Daliborja iz ječe. Nastopi načelnik straže Budivoj, ki kot pričo privede starega ječarja Beneša, kateri pred kraljem skesano izpove, da ga je prevaral neznan dečko, ki je hotel osloboditi Daliborja, ker so bili že ječe zapahi odprti, a naklep se je preprečil. Kralj in sodniki pridejo do sklepa, da le smrt Daliborja more narediti konec vednim zarotam, in resnično sodniki obsodijo Daliborja na smrt. Kralj sam mu naznani to sodbo, pripustivši mu kot milost, da ga pri usmrčenju kot viteza spremljajo tudi vitezi. Vsi oddidejo, ko se je sodba razglasila, le Dalibor ostane s svojimi vojniki in zamaknjen se spominja prijatelja Zdenka, s katerim ga bode skoro zdelala smrt. Vojaki ga odvedo in zaveza pade.

bi raja deležni postali, svoj jarem prenašali, nego da bi se ga bili maščevalno otresti. Pa akoravno je religija sama človeštvo vkopila in nebo navidezno razorožila, izhaja vendar vse to iz zavrnjenosti onih, ki so to vero tolmačili v prilog bolj nedelavnosti, ko krepke delavnosti. Ko bi bili ti razmislili, da naša vera povzdigi in obrambo naše domovine predpisuje, bili bi spoznali, da vera hoče, da domovino ljubimo in čestimo in se za njeno varstvo vzgajamo. Odtod torej izvira, da je sedaj manje republik in manje svobode ko v starem svetu.

Kdo se ne bi, čitajoč takova izvajanja, spomnil drugega pogana, modernega Nietzsche-a? Tudi ta trdi, da je rimska hierarhija nauk o peklu dobro izkoriščati umela proti surovim, železnoživčnim barbarom in jih tako s ostrim orožjem brz-dala. Da pa Nietzsche dalje krščanstvo naziva naziranje za sužnje, dočim je prvotno židovstvo bolj krepko-zdravo in primerno židovskemu Herrenvolku, to je znano.

Še jasneje se Machiavelli na drugem mestu navedenega dela („Discorsi“, libro I. čap. 12) izraža o vplivu rimsko-krščanske cerkve na svet, osobito na Italijo: „Ko bi se bila krščanska religija po prvotnih zakonih Ustanovitelja ohranila pri poglavarjih krščanske republike, bile bi naše države mnogo jedinejše in srečnejše nego-li so. Ta njen upadek se ne vidi boljše, kakor če se opaža, kako ravno tiste dežele, katere so bližje rimski cerkvi, glavi naše vere, manj vere imajo. In kdor bi prevdaril prvotne njene temelje, in kako je dandanašnja praksa različna od teh, ta bi sodil, da je brez dvoma blizu ali razsip ali pa korobač.“ (Dalje prih.)

V Ljubljani, 9. novembra.

Spremembe namestnikov.

Dunajska „Information“ poroča, da bo v kratkem upokojenih več namestnikov in dež. predsednikov ter zamenjanih z novimi osebami. Praški namestnik, grof Coudenhove nima zaslombe niti pri Čehih niti pri Nemcih. Moravski namestnik, baron Spens odstopi, ker se mu ni posrečilo dognati sprave med Čehi in Nemci. Tirolski namestnik grof Meerfeldt je baje že star in naveličan uradovanja. Tržaški namestnik, grof Goëss in bukovinski namestnik, baron Bourgoignon delata preveč samostojno svojo politiko ter bodeta morala iti. Na Goëssovo mesto bi imel priti baron Dipauli, pa je odklonil. Pač pa pride menda Dipauli na Meerveldtovo mesto v Inomost.

Razpor med nemškimi radikali.

Znano je, da je Wolf nemško narodno stranko v parlamentu silno razžalil, ter da so nemško-narodni listi še pred par dnevi jako strastno pobijali Wolfovo mogočnost. Seveda tudi Schönererjanska glasila niso molčala, in vnel se je hud časnikiarski boj. Razpor med nemško narodno stranko in med Wolf-Schönererjevo skupino je bil velik. Schönererjanci so hujskali na vse načine

Druga slika, s prvo zvezana s sinfonično medigro, nam kaže prostor pred dvorom. Milada, v moški vojni upravi, Vit in njegovi vojščaki ter ljudstvo, vsi oboroženi, čakajo, da začujejo dogovorjeno znamenje, katero bi jim imel dati Dalibor na goslih, da je ugoden trenotek za njega rešitev dospel. Mestu tega pa se začuje v tihi noči mrtvaški zvonec in petje menihov ki spremljajo Daliborja na morišče. Ko Milada začuje vse to in se prikaže spre-vod v ozadju, navduši vse navzoče, da na-padejo grad in oslobode Daliborja. Moški odhite, čuje se bojni hrup, ženske prestrašene zasledujejo izid boja, iz katerega se vrne Dalibor, vodeč s saboj na smrt ranjeno Milado, ki umrje v njegovih rokah, obdana od ženskih. Takoj na to se začuje iznova bojni hrup, premagani prija-telji Daliborjevi beže pred sovražno silo, Budivoj se prikaže z vojniki in zagle-davši pri mrtvi Miladi klečečega Daliborja, ga veli zgrabiti in odvesti nazaj v ječo. Tako je historičen konec opere, ker je Da-libor, kakor znano poginil gladi v ječi. Na nekaterih nemških odrih pa so uvedli nov konec, da se Dalibor sam usmrti.

To je v glavnih obrisih dejanje opere, katera bo brez dvoma našla časten in stalen prostor tudi v repertoarju sloven-skega gledališča, kakor ga ima že po raznih svetovnih gledališčih. A.

proti poslancem nemške narodne stranke ter res zbegali volilce. To je nemške narod-njake prestrašilo. Začeli so se že bati za svoje mandate, in radi bi se s Schönerer-janci zopet zbgali. A kako? Razžaljeni so vendar oni, začeti bi moral torej razžaljevec — Wolf. Ta pa noče. Popolnoma se mora ponižati nemška narodna stranka, predno jo sprejme zopet milostno pod svoje okrilje. Wolf tepe in krega nemške opozicionalce kakor učitelj svoje poredne učence. Vse se ga boji, vse ga vboga, kujati se ne upa nihče dolgo. Nemški narodnjaki so imeli že dve seji, kako bi se dostojno in brez očitne blamaže znova približali Wolfu. Sprava se vsekakor kmalu doseže, kajti drug družega potrebujejo. Nemškim narodnjakom se gre za mandate, Schönererjanci pa so brez na-rodnjakov osamljeni in brez številne moči. Nemški narodnjaki imajo tudi v severni Češki in Zgornji Štajerski vodstvo občin, posojilnic itd.

Samoa — nemška.

„Wiener Allg. Zeitung“ poroča, da je Anglija pripravljena odstopiti otoke Samoa Nemčiji, ako je s tem zadovoljna tudi Severna Amerika. Anglija si hoče pri-držati le otok Tutuilo. S tem je rešeno vprašanje, ki je zanimalo že več let Sev. Ameriko, Anglijo in Nemčijo. Na Samoi bi bile poslej ustaje in večni boji odpravljeni, in Nemci gospodarji velikega, bogatega otoka, ki ima za trgovino najiminitnejšo lego.

Vojna v Južni Afriki.

Angleške brzojavke poročajo, da so bili Buri koncem oktobra i pred Ladysmithom in pred Mafekingom parkrat zapored te-peni, ter da so imeli velike izgube. Buri pa so dobili nove pomočne čete ter so Angleži v Ladysmithu — katerih je baje 7000 — po padcu mesta Colenso docela odrezani od vsaktere zveze s Pietermaritzburgom ali Durbanom. General Buller je v Capstadtu kamor so dospole prve ladije z angleškimi četami. Do konca t. m. novodošle angleške čete sploh ne morejo poseči v boj. Do Dur-bana dospo čete jedva do 20. t. m., a naprej bi morali vojaki korakati ter se z orožjem v roki prebijati proti Colensu in Ladysmithu. Vprašanje, ali se bo general White s svojimi 7000 vojaki mogel vzdr-žati tako dolgo, še ni rešeno. Buri menda niso tako tesno oblegli mesta, da bi bilo Whiteju onemogočeno dobivati hrano za svoje ljudi. Angleška vlada misli poslati Bullerju še dva cela kora na pomoč. No, to pa ne pojde tako hitro, ker prej je treba vojake šele — nabrati, oborožiti in prepeljati v Južno Afriko. Da se vse to zgodi, mine zopet vsaj mesec dnij. Drugih važnih poročil z bojišča ni. Zlasti ni iz Pretorije nikakih vestij, kar kaže, da Buri nočejo izdati svojih načrtov.

Občinski svet ljubljanski.

V Ljubljani, 8. novembra.

Seji je predsedoval župan Hribar. Overovateljema zapisnika sta bila imeno-vana obč. svet. Dimnik in Grošelj.

O dopisu deželno sodnega predsedstva v zadevi južne regulacijske črte v Predilnih ulicah je poročal obč. svet. dr. Požar. Črta se je radi tega bolj proti severu po-maknila, da je mogel Grajžar zidati. Južna črta je ostala in bi po njej bile Predilne ulice 22 m široke. Ko je začel justični erar zidati svoje poslopje, je stvar zopet prišla na dnevni red. Deželno sodno pre-sedstvo hoče svoj teren ograditi in se je vsled tega obrnilo do obč. sveta, naj se širokost Predilnih ulic definitivno določi. Če hoče občina Predilne ulice imeti 22 m široke, mora nad 574 □m sveta za 2500 gl. od justičnega erarja kupiti. Ker tako širokih ulic ni potreba, je poročevalec predlagal, naj se od Dunajske ceste do Kolodvorskih ulic določi širjavo Predilnih ulic na 16 m. Od Miklošičeve ceste naprej bode to cesto vsled zoženja nekoliko zakriviti, da se združi s Slomškovimi ulicami, a to se ne bo dosti poznalo. Nadalje projektovana ulica od Dunajske ceste čez Tönniesovo posestvo se postavi na os Predilnih ulic.

Obč. svet je te predloge odobril.

O prizivu predilne tovarne proti odloku mestnega magistrata v zadevi predpisanih stavbnovarnostnih naprav je poročal obč. svet. dr. Hudnik. Naredba, kake stavbno-varnostne naprave mora predilnica narediti, se je izdala vsled komisijonelnega ogleda in na podlagi tega, kar se je pri tem ogledu našlo. Predilnica je proti tej naredbi po-

dala rekurz na obč. svet. Poročevalec je predlagal, naj se rekuru deloma ugodi, ker se je mnogim odredbam magistrata ugodilo in glede nekaterih točk pa obljubilo ustreči, deloma zavrne. Odsekovi predlogi so bili sprejeti.

O ustanovitvi mestne posredovalnice za delo je poročal obč. svet. Plantan. Obč. svet se je s tem vprašanjem že leta 1897. baval in se izrekel za ustanovitev posredovalnice. V Ljubljani izhajajo še vedno listi, ki tega ne vedo in lažejo, da se obč. svet s takimi vprašanji ne bavi. Obč. svet je hotel tako posredovalnico, a vlada je hotela dovoliti to ustanovitev samo s pogojem, če se bo izvrševalo po-vsem brezplačno, češ, če bi občina tudi najmanjšo pristojbino pobirala, bi izvrševala obrt, v kar ni poklicana. Obžalovati je, da tega razpisa ni dobil v roke pripravi od-sek, da bi se proti temu razpisu pritožil. Letos je obč. svet, dasi je priznaval važ-nost tega podjetja, sklenil, da z ozirom na mestne finance za sedaj opusti ustanovitev brezplačne posredovalnice. Mej tem je mi-nistrstvo principiolo določilo, da smejo občine brez koncesije napravljati posredo-valnice, če pobirajo za to le toliko pristoj-bino, da se pokrijejo režijski troški. Z ozi-rom na to je poročevalec predlagal, naj se sklene ustanovitev posredovalnice s 1. ja-nuarjem 1900 in odobriti naslednji statut:

§ 1. Mestna občina ljubljanska usta-novi in vzdržuje posredovalnico za delo in službe.

§ 2. Mestna posredovalnica za delo in službe ima namen, v Ljubljani in zunaj Ljubljane posredovati delo in službe med delodajalci in delojemalci (posli, dninarji, vajenci itd.)

§ 3. V slučaju potrebe se mestna po-sredovalnica za delo in službe lahko deli v moški in ženski oddelek.

§ 4. Mestna posredovalnica za delo in službe je neposredno podrejena mestnemu magistratu.

§ 5. Uradnike in sluge mestne posre-dovalnice za delo in službe imenuje občin-ski svet.

§ 6. Za vpisovanje in posredovanje dela ali službe je plačati pristojbino, katero določa občinski svet.

§ 7. Občinski svet določi pravilni red, po katerem se vrše opravila mestne posre-dovalnice za dela in službe. Naloga mestne posredovalnice za delo in službe je tudi se-stavljanje in periodično objavljanje stati-stičnih izkazov o ponudbah za delo in o popraševanju za delom in o drugih po svo-jem poslovanju dosežnih razmerah gospo-darskega življenja v Ljubljani.

§ 8. Mestna posredovalnica za delo in službe prične poslovati dne 1. januarja leta 1900.

Določilo se je nadalje, da se pobira v začetku pristojbina po 20 kr., ki pa se po-zneje po možnosti zniža, in naj se razpiše služba poduradnika, kateremu se določijo prejemki VI. razreda, torej 825 gl. Rečeno pristojbino plačal bo tisti, kdor se prvi oglasi, da išče službo ali da išče delavca. Vsi ti predlogi so bili sprejeti.

O prošnji nemškega vitezkega reda za odpis pristojbine za večjo porabo vode je poročal obč. svet. Pavlin. Sklenilo se je odpisati polovico, namreč 88 gl. 74 kr.

Isti poročevalec je poročal o proračunu mestnega vodovoda za l. 1900. Proračun, ki izkazuje 57.600 gl. 44 kr. potreščine in 67.440 gl. pokritja, torej 9839 gl. 56 kr. prebitka, se je odobril.

Na prošnjo strojnikov Vidmarja in Že-lovnika za nagrado, se je po kratki razpravi, v katero sta posegla poročevalec občinski svet. Pavlin in obč. svet. Šubic, ki je zastopal mnenje, da se izredno delo na vsak način mora posebej honorirati, dolo-čilo vsakemu prošnjiku za pol leta po 80 goldinarjev.

O razsvetljavi prostora pred gledali-ščem z obločnicami je poročal občinski svetnik Senekovič. Sklenilo se je, če deželni odbor prevzame stroške za popravo kandelabrov in napeljavo žic, da tretjo obloč-nico napravi občina, ki bo tudi plačevala električni tok, kar bo veljalo do 150 gold. na leto.

O prošnjah za razširjenje razsvetljave z obločnicami v Lingarjevih ulicah, sredi Pogačarjevega trga in poleg Večeve proda-jalne je poročal obč. svet. Senekovič. Predlagal je, naj se sklene ta naprava in 700 gl. postavi v proračun za l. 1900.

Isti poročevalec je poročal o prošnji Viljema Treota, naj bi se pri njegovi vili postavila kaka svetilka. Predlagal je na-praviti od šole na Vrtači do križa pri raz-potju električno razsvetljavo, in sicer pet žarnic, kar bo veljalo 600 gl., s pogojem, če se Treo zaveže za dobo pet let, da bo porabil električne luči za 80 gl. na leto.

Obč. svet. dr. Požar se je čudil pred-logu, ko se v mestu ne postopa tako libe-ralno, in je želel, naj se zahteva vsaj od interesentov prispevek tudi k instalaciji.

Obč. svet. dr. Stare se je izrekel proti temu predlogu, ker je Treotova vila v mestnem pomeriju, izrekel pa se je tudi, naj se razsvetljava napelje samo do Treo-tove vile.

Obč. svet. Kozak je opozarjal na veliko potrebo teh žarnic do križa in to z ozirom na veliko pasažo.

Sprejet je bil odsekov predlog s pre-membo, kakor jo je nasvetoval dr. Stare.

Obč. svet. Pavlin je poročal o drugi kolavdaciji del pri vodnjaku mestne elek-trarne. Kolavdatorja sta somostalno izraču-nala stavbnikov zaslužek, ker je stavbe-nikov namestnik koj začetkom kolavdacije ugovarjal podlagi celega kolavdiranja. Po drugi kolavdaciji znaša podjetnikov zaslu-žek kacic 900 gl. več kakor po prvi. Wa-genführer tega računa nikakor neče priznati. Sklenilo se je, odobriti račun Wagenführer-jevega zaslužka v znesku 7684 gl. Wa-genführerju se je pa že večja svota izpla-čala, a ta preveč izplačani znesek se po-ravna s kavcijo, ki jo ima Wagenführer.

Sledila je potem tajna seja.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 9. novembra.

— **Osebnosti.** Učitelj na priprav-nici v Kastvu g. Ivan Bunc je imenovan začasnim okrajnim šolskim nadzornikom za slovenske šole v pazinskem in poreškem okraju v Istri.

— **Slovensko gledališče.** Jutri, v petek 10. t. m. vprizori se prvič na slovenskem odru krasna in veličastna na-rodna opera Smetanova v 3 dejanjih: „Dalibor“. Glavne vloge so sledeče raz-deljene: naslovno ulogo poje gosp. Desari, veliko dramatično ulogo Milade primadona Carneri, Jute gđ. Nočmi, češkega kra-lja Vladislava g. Noll, ječarja Beneša g. Pestkowski, Vita g. Lebeda. Druge vloge poje gospodje: Polašek, (Budivoj). Kronovič, Štamcar, Ineman (sodnik). Pri tej predstavi sodeluje tudi vse dramsko osonje, (kot vitezi in spremstvo kralja in Milade.) Vsebine opere prijavljamo v listku.) V nedeljo, dne 12. novembra zvečer vprizori se prvič v tej sezoni Schiller-jeva žaloigra „Razbojniki“. Isti dan po-poludne ob pol 4. uri priredi se pa prva letošnja ljudska predstava pri iz-redno znižanih cenah. Da se ustreže mno-gostranskim željam igrala se bo drugikrat v tej sezoni širšim slojem najbolje priljub-ljena žaloigra, „Mlinar in njegova hči“. Za to predstavo ne veljajo legitimacije na abonirane in proste sedeže izvzemši urad-nih. Ložni posestniki, ki žele sami razpo-lagati s svojo ložo za to predstavo, naj blagovolijo to v Šešarkovi trafiki do po-ludne pred predstavo naznaniti.

— **Premembe v učitelstvu.** Imeno-vani so gg.: Fr. Črnagoj na Karolinski zemlji v Ljubljani nadučiteljem istotam, Ivan Benedičič v Veliki dolini nadučiteljem v Cerkljah, Karol Javoršek v Košani nadučiteljem istotam, Fran Gre-gorač v Metliki nadučiteljem v Dolenji vasi pri Ribnici, Vend. Sadar v Juhanu nadučiteljem istotam, Fran Lavtižar v Kamni gorici nadučiteljem v Šmartnem pod Šmarno goro in gđ. Ana Prevc v Sta-rem trgu pri Ložu za stalno učiteljico v Grahovem. Premesčeni so gg.: nadučitelj Mihael Bregant iz Šmartna pri Kranju v Št. Vid pri Vipavi, Fran Rojina iz Šmartna pod Šmarno goro v Šmartno pri Kranju, učitelj Anton Arko z Vrhne v Št. Vid pri Ljubljani, nadučitelj v Smedniku Karol Benedik v Brezovico in učiteljica na Črnem vrhu pri Idriji gđ. Zofija Mo-drijan v Gorenji Logatec.

— **Slovensko planinsko društvo v Ljubljani.** Ker je gospod župan Ivan Hribar odpotoval na Dunaj, bode mesto njega na planinskem večeru v soboto, dne 11. t. m. predaval gospod

profesor R. Perušek o svojem „potovanju po Siciliji“.

— Nekoliko pojasnila v zadevi slovenske šole družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu. Piše se nam: „Tržaški dopisnik, ki je v sobotnem „Slovenču“ čez tangento stvari same pogledal v baje solzne oči izmišljene kranjske gospodične, česar bi pa nemišljeno prizadeti ne smatral za nikak škandal, če bi tudi baziral na resnici, razglašala požrtvovalno delovanje in nesebično skrb za gmotno korist družbe sv. Cirila in zlobnim namenom kakor napad na to. Dobil se je poštenjak, ki vsled strankarske osebne mržnje in drugih aspiracij blati osebo, ki na periferiji slovenskega ozemlja, v nemar pusteč svojo bodočnost, žrtvuje svoja mlada leta v korist družbenemu zavodu, in ki je v dveh letih svojega službovanja povzdignil deško šolo od nivo-a najslabše gorske jednorazrednice (v takem stanu je bila pri njegovem prihodu v Trst) na sedanji višek, ki pa imponuje samo večjemu strokovnjaku in onim, katerim je na srcu bodočnost družbenih zavodov. O istinitosti tu navedenega govori naj družba sama. Toda k stvari. „Slovenčev“ sobotni dopisnik mora imeti grozno mehke kočnice, kajti zavlil jo je kakor jegulja. Očita nam, da so svetne učiteljice dražje nego šolske sestre, in da so slednje v Trstu priljubljene (?). Koliko stanje, govore družbeni računi; priljubljene so pa menda pri „Slovenču“ samo zato, ker je tajnik mestne podružnice duhovnik, ki rad in pogosto zahaja k belokrilatim devicam, tolažeč jih ob onih neugodnih prilikah, ko jih tista šmentana oseba, ki je jedin, toda nerazvezljiv voz na temno črtani smeri proti zaželenemu samostanu, na tak „ostuden način zasramuje“. O priljubljenosti šolskih sester bi radi njihovega samovlastnega in potratnega gospodarstva tudi vedeli kaj povedati. — Mi smo konstatirali za dopisnika tako britko resnico, da pri eventualni odpravi šolskih sester ni treba prizidavati nadstropja, ker se stanovanja v službu razširjenja šole lahko prenaredijo v šolsko rabo in prihranjena je proračunjena svota. Pripomnjeno pa bodi, da družbeno vodstvo v Ljubljani še nič natančnega ne ve o stavbnem načrtu, ker ta leži v zaprašenem arhivu mestne podružnice v Trstu. O kakem napadu na zaslužno centralno vodstvo družbe ve samo „Slovenčev“ pisnist povedati, ki z grdim obrekovanjem šolskega voditelja, koji mora imeti zares prijetno stališče, ne more skriti svojega zlobnega namena. Opozeči ne moremo, da so šolske sestre dobre učne moči, in da so v skrajno demoralizovanem Trstu zares močan steber versko-nravne vzgoje, a ne zlorablajo naj družbene naklonjenosti proti deški šoli tako, kakor v znani basni jež proti lisici. Na tak način šola trpi na ugledu, poslopje pa na prepotrebnihih učnih prostorih. Tudi ne pustimo, da bi izvestni kristolovci zlorabljali šolo v svoje strankarske namene. Upajmo, da bode vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v tej kočljivi zadevi glede svojih uslužbencev in razširitve šole storilo pameten ukrep, ki bode odgovarjal v polni meri razmeram in pobam tržaške slovenske šole.

— Ruski tečaj v Idriji se je začel dne 7. novembra.

— Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda „Pivka“ v Št. Petru na Krasu ima v nedeljo, dne 19. novembra t. l. ob 4. uri popoldne v prostorih g. Ivana Korošca v Št. Petru svoj občni zbor.

— Podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu bo imelo v soboto, 11. t. m., ob osmih zvečer svoj tretji občni zbor v gostilnici „Zur Stadt Neu-Graz“ (Hammerlinggasse); na dnevnem redu so poročila o minoletem šolskem letu, volitve in eventualni predlogi. Vse ude in prijatelje društva vabi na to zborovanje prijazno odbor.

— Demonstracije na Reki zaradi madjarsko-laških napisov na vozovih električne železnice so ponehale. Občinstvo pa bojkotira železnico s tem, da se ne vozi. Pri predvčerajšnjih demonstracijah je bilo aretovanih 39 oseb; 33 jih je bilo kaznovanih policijsko, 6 pa jih je bilo izročenih kazenskemu sodišču.

— Kamniški salonski orkester priredi dne 12. novembra v dvorani zdravšča v Kamniku koncert na korist mestnim ubogim. Vzporod obsega same odbrane skladbe slovenskih in znamenitih tujerodnih skladateljev. Začetek koncerta točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina 40 kr.

— Umobolen nadporočnik. Včeraj zvečer je zavladoval med gosti v „Lloydov“ restavraciji velika razburjenost. Pri neki mizi je sedel gost, ki je s svojim čudnim vedenjem zbujal pozornost drugih gostov. Kar naenkrat pa je ta čudak vstal, začel zmerjati goste in lučati med nje kozarce. Seveda je vse bežalo vun. To vedenje gosta pa je razjasnilo, da je norec. Sedaj je bilo vprašanje, kako bi se norec ukrotil in izvalil iz gostilne, kajti nihče si ni upal iti nazaj v gostilniško sobo, kjer je sedel norec, držec v jedni roki nož, v drugi pa steklenico z vodo. Telefoniralo se je po policijo, in prišli so štirje stražniki in policijski zdravnik dr. Illner. Stražniki so planili v sobo in prijeli norca, kateri pa je še imel toliko časa, da je zagnal jednemu stražniku steklenico v glavo, nož pa je vrgel proti zdravniku. Dali so ga v prisilno suknjo in odpeljali v norišnico na Studenec. Norec je c. in kr. artilerijski nadporočnik J. L., kateri je bil že v norišnici pri Zagrebu in je od tamkaj baje ušel.

— „Vojak vojaka ubil“. Pod tem naslovom smo včeraj poročali, da je bil v Vračkovti gostilni na Sv. Petra nasipu vojak Boštjan Mali tako pobit, da je vsled dobljenih ran umrl. Temu pa ni tako. Boštjan Mali je bil pri dotičnem pretepu pač poškodovan, a ne težko, in zapusti v nekaterih dneh ozdravljen bolnico.

— Sreča v nesreči. Jože Peršin, posestnik iz Savelj prijezdil je včeraj popoldne v gostilno Marije Presetnik na Jezici. Hoteč vinjen domov, je šel na konja in ga rukai za vajeti. Konj se je vspel in padel z gospodarjem vred vznak. Konj je bil takoj mrtev; a vinjeni dedec je zlezal popolnoma zdrav izpod konja.

— Nesreča. 69letni Valentin Ambrožič z Babne gore pri Vrhniku je poleg Rožnikove gostilne v Dolenji vasi v pijanosti tako nesrečno vznak padel, da je vsled dobljenih poškodb kmalu na to umrl.

— Na semenj dne 8. novembra t. l. je bilo prignanih 642 konj in volov, 421 krav in 105 telet, skupaj 1168 glav. Kupčija je bila kakor po navadi z voli najboljša, ker so prišli kupci z Morave in z Bavorskega in so jih mnogo nakupili in dobro plačevali. S konji in kravami je bila kupčija srednja.

* Nadvojvoda Fran Ferdinand, avstro-ogrski prestolonaslednik, se misli baje v kratkem oženiti z grofico Zofijo Chotek. Baje se izvrši poroka na grajščini grofa Harnoucourta v Eski. Poročal bo škof Dessewffy. Vesti, da se misli Fran Ferdinand odpovedati vsem pravicam do prestola, so baje neresnične.

* Škof — madjarizator. Ivankovič, škof rožnovojski na Ogrskem, je izdal pastirsko pismo, v katerem dokazuje, da so njegove slovaške ovčice zategadelj tako siromašne, in da se izseljajo zato v Ameriko, ker ne znajo madjarski ter vsled tega niso sposobne za trgovsko in obrtno konkurenco. Zato nalaga škof vsem katoliškim šolam, naj se poučuje marljivo v madjarsčini ter ukazuje duhovnikom, naj ustanavljajo pevski in bralni društva v pospeševanje madjarsčine. Pri maši naj se poje madjarsko! Ta škof postane kmalu nadškof!

* Zakaj so bežali?! Dunajska „Arbeiter Zeitung“ je poročala, da je pobegnilo iz Bavorskega večje število duhovnikov. Enega beguncev so zaprli v ponedeljek na Dunaju. Zove se Luka Kinatades. Obtožen je radi nečistosti. „Münch. Neueste Nachrichten“ pa javljajo, da so zaprli v Kaufbeuren nekega župnika tudi radi nečistosti. Vsi drugi obdolženi duhovniki so ušli. Na Bavorskem poganja torej klerikalizem čudno duhteče cvetke.

* Flegmatičen morilec. Delavec Blaž Schittnig iz Markterviertla pri Frohnleutnu na Zgor. Štajerskem je v jezi z lopato in vilami za gnoj pobil 60letnega kmeta, pri katerem je bil v službi. Ko je prišel v kuhinjo, je dejal ondi zbranim poslom: „Je že proč. Jutri ne bo jedel več žganjcev.“ Predvčerajšnjim ga je porotno sodišče v Gradcu obsodilo k smrti na vislicah. Schittnig je dejal na to: „Is a recht.“

* 28 let v zibelki. Minolo nedeljo je umrla v Stockerau na Niževavstrijskem 28letna portirjeva hči Marija Schumann, ki je preležala vse svoje življenje v — zibelki. Zgornji život je bil normalno razvit, le palca na rokah in njeni zobje so bili preveliki. Noge pa so ostale nerazvite in prav

kakor otroške. Govoriti ni znala, nego je le jecljala. Njena mati ima dve normalno vzrasli hčeri.

* Boj pred gledališko blagajno. Te dni so se na Dunaju pred blagajnico gledališča ob Dunajščici čakajoči posetniki predstave za vstopnice sprli in nazadnje prav grdo stopili. Posredovati je morala policija. Med pretepom sta bila dva pretepača ranjena z nožem. — Pri nas se obiskovalcem gledališča za vstopnice ni treba pretepati in suvati z noži, kajti vstopnic je — zlasti pri dramskih predstavah — žal, vedno preveč.

* Krščansko-socialen agitator zblazenel. Za umetalnim tkalcem Iv. Friedlom na Dunaju so se zaprli predvčerajšnjim vrata blaznice. Friedl je bil strasten agitator za dr. Luegerja in krščanske socialiste. Domišljal si je, da ga bo Lueger, ko zmaga in postane župan, nagradil s — hišo. Ker se to ni zgodilo, je mož zblazenel.

* Palača ruskega carja v Parizu. Palačo grofa Henekel-Donnersmarcka v Parizu je kupil ruski car, da bode stanoval v njej za časa ondote svetovne razstave, in da se bodo mogli ondi ustavljati skozi Pariz potujoči ruski veliki knezi. Palača ima mnogo slikarskih in kiparskih umotvorov.

* Črevlje Napoleona I. in sicer one, katere je nosil veliki francoski cesar ob svojem kronanju, so prodali nedavno v alžaskem Altkirchenu. Napoleona so veljale baje 1000 frankov. Naredil mu jih je črevljar Moll. Na javni dražbi pa so jih prodali za — 25 mark!

* 42 žen je imel Valter L. Farnsworth, katerega so minole dni v Čikagu zaprili radi bigamije. Samo v Čikagu je imel 4. V Evropi je imel 11 žen, na Kitajskem 4, v Peru 3 in nad 20 v drugih delih sveta. Natančno število niti njemu ni znano. Z nobeno ženo ni živel dolgo skupaj, kajti ljubil je naglo izpremembo. Z vsako svojo ženo pa je ravnal ljubeznivo. Koliko otrok ima Farnsworth, ni znano.

Književnost.

— „Slovenka“. Vsebinska 22. zvezka: Potočan: Kristina — pesem. — Vasiljevič: Ah ljubica — pesem. — E. Kristan: In družega nič ... — Mokriška: Škrjanec — pesem. — Vrhovski: V krčmi — pesem. — J. Potapenko: Brez boja. — Vrhovski: V krčmi — pesem. — Zavadi: Še nekaj črtic iz življenja Svetle. — Mária II.: Ha, ha! — pesem. — Književnost in umetnost. — Razno. — Doma.

Telefonična in brzojavna poročila.

Brežice 9. novembra. Z Dunaja je prišla ravnokar vest, da je cesar potrdil izvolitev dr. Gvidona Srebretra predsednikom okrajnega zastopa breškega in Andreja Levaka njegovim namestnikom.

Dunaj 9. novembra. V današnji seji poslanske zbornice je predsednik naznanil, da je grof Alfred Coronini odložil svoj mandat. Zbornica je potem nadaljevala razpravo o izgredih na Moravskem. Berner je pojasnil, kako se češko prebivalstvo na Moravskem zatira in je dokazoval, da so bili židje napadeni, ker so jedro in najzanesljivejši podporniki nemških pretenzij na Moravskem. Mej Bernerjevim govorom je prišlo opetovano do konflikta mej socialnimi demokrati in mej krščanskimi socialisti. Skoraj bi bilo mej njimi prišlo do pretepa.

Dunaj 9. novembra. Poslanska zbornica ima danes zvečer ob 8. uri sejo, v kateri se bo razpravljalo o kreditih za podporo po ujmah in povodnjih prizadetim deželam.

Dunaj 9. novembra. Izvrševalni odbor desnice se je izrekel za vladno predlogo glede odprave časniškega kolka. Samo nemška katoliška stranka si je pridržala še svobodo, dokler se ne izreče njen klub.

Dunaj 9. novembra. Parlamentarni komisiji češkega kluba in kluba čeških veleposestnikov sta imeli skupno sejo, v kateri sta se dogovorili glede nadaljevanja skupnega postopanja proti vladi.

Dunaj 9. novembra. Kvotna deputacija ima danes sejo. Bržčas izvoli pododsek, ki se bo pogajal z ogrsko deputacijo.

Praga 9. novembra. V raznih mestih so se primerile jako velike demonstracije proti vladi in proti Nemcem. Ponekod so bili cesarski orli potrgani in zamazani. V Češkem Brodu je prišlo radi nemškega zglaševanja pri kontrolnih shodih do velikih izgrediv. Pred shodom so bili po mestu nabiti plakati z napisom: „Oglašajte se z „zde“.“ Pri shodu je bilo šest ugodnih meščanov, ki so se češki oglašili, aretovanih in obsojenih na sedemdnedni zapor. Vsled tega je prebivalstvo priredilo veliko demonstracijo, na kar je okrajni glavar poklical v mesto trideset orožnikov in 100 dragoncev. Ti so množico z orožjem razgnali. Ko so dragonci peljali meščana Strnada, ki se je bil oglašil z „zde“, na kolo-dvor, da ga eskortirajo v Jozefovo, je velikanska množica uprizarjala demonstracije. Urednik lista „Naši Hlasy“ je podal Strnada roko, na kar ga je neki dragonec ranil. Neka gospodična je Strnada dala šopek cvetic, a tudi njo je dragonec ranil na roko. Ljudstvo je zasedlo ves vlak in se, hrupno demonstrirajoč proti vojaštvu, peljalo z eskorto do postaje Poričany, od koder je zopet demonstriralo se vrnilo v Češki Brod.

Budimpešta 9. novembra. Ministrski predsednik Széll in finančni minister Lukacs se odpeljeta danes z ogrsko kvotno deputacijo na Dunaj. Széll je bil danes v daljši avdijenci pri cesarju.

Pariz 9. novembra. Pri odboru za podporo Burov se je doslej oglašilo že nad 400 prostovoljcev, mej njimi mnogo bivših častnikov in podčastnikov.

Berolin 9. novembra. Glede carjevega obiska se zatrjuje, da mu je bil namen, doseči porazumljenje mej Rusijo in Nemčijo, kako lokalizirati vojno v Afriki.

London 9. novembra. Ministrski svet imel bo danes sejo, kateri se pripisuje jako velika važnost. Najbrž sklene, sklicati dva voja, da ju pošlje v Južno Afriko.

Berolin 9. novembra. Dočim je časopisje prav zadovoljno, da je Angleška prepustila Nemčiji otok Samoa, je prebivalstvo vseskozi ogorčeno, češ, da je Nemčija sramotno izdala in prodala krvne brate, Bure.

Narodno gospodarstvo.

— Bilanca „Kmetke posojilnice ljubljanske okolice v Ljubljani“ za mesec oktober 1899. Aktiva: Gotovina v blagajni 8 605 gld. 63 kr., denarji naloženi 189.220 gld. 99 kr., posojila 813 292 gld. 99 kr., prehodni zneski 123 gld. 59 kr., inventar 532 gld. 16 kr., zaostale obresti od 31. decembra 1898. l. 8 057 gld. 81 kr. Pasiva: Zadržni deleži 11.518 gld., rezervni zaklad 20.439 gld. 70 kr., hranilne vloge 952.903 gld. 22 kr., naprej plačane obresti od 31. decembra 1898. l. 3 338 gld. 57 kr., dividenda glavnih deležev 30 gld. Denarni promet 3.451.093 gld. 48 kr. Zadržno premoženje 1.013.823 gld. 17 kr.

Darila.

Uredništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Mat. Dolničar v Trbovljah 16 K, katere je darovala vesela družba v gostilni pri Dolničarju v Trbovljah na Vodi in sicer: gg. Fr. Peklar, župan na Dolu 4 K, Ivan Dermovšek, gostilničar in posestnik v Hrastniku 4 K, Elegij Podmenik, uradnik, v Hrastniku, Peter Bauerheim, mizar v Hrastniku, gospa Terezija Dolničar v Trbovljah in Matija Dolničar, gostilničar in veleposestnik v Trbovljah, vsak po 2 K. — G. Iv. Majaron, trgovec in posestnik v Borovnici 10 K, namestu venca na krsto svojemu nepozabnemu stricu Antonu. — G. Antonija Pršina v Senčurju pri Kranju 4 K 70 vin., nabrane pri šaljivi igri pri Grajzerju. — Skupaj 40 K 70 vin. — Živeli vsi darovalci in darovalke!

Za Prešernov spomenik: Slav. „Delavsko bralno društvo“ v Idriji 50 K, kot čisti prebitek z dne 22. oktobra t. l. prirejene veselice v korist Prešernovemu spomeniku. — G. Črnogoj 6 K, namestu venca svoji umrli sestri. — Skupaj 56 K. — Živeli darovalci! Naj bi slovenska društva prav marljivo posnemala vrlo idrijsko delavsko društvo!

Za učiteljski konvik v Ljubljani: G. Ivan Majaron, trgovec in posestnik v Borovnici 10 K, namestu venca na krsto svojemu nepozabnemu stricu Antonu. — G. Črnogoj 4 K, namestu venca svoji umrli sestri. — Skupaj 14 K. — Svoto smo izročili g. blagajniku A. Dimniku, ki hvaležno potrjuje sprejem.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 23. Dr. pr. 961.

Nova opera.

V petek, dne 10. novembra 1899.

Privikrat:

DALIBOR.

Velika narodna opera v 3 dejanjih. Besede Wenziga, poslovenil J. Finžgar. Glasbo zložil Bedřih Smetana. Kapelnik g. Hilarij Benisek. Vprizoril režiser g. Josip Noll.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7 1/2 uri. — Konec ob 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. poh. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava v nedeljo, dne 10. novembra: „Razbojniki“.

Iz uradnega lista:

Izvršilne ali eksekutivne dražbe:

Zemljišče vlož. št. 69, 537 in 544 kat. obč. Jelševce, cenjeno 276 gl. 44 kr., dne 10. novembra v Mokronogu.

Zemljišča vlož. št. 8 in 203 kat. obč. Slamnavaš in št. 549 kat. obč. Radovica, cenjena 2379 gl. 60 kr. in 550 gl., in zemljišče vlož. št. 330 kat. obč. Metlika, cenjeno 1890 gl., oba dne 11. novembra v Metliki.

Meteorologično poročilo.

Nov.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
8.	9. zvečer	735.4	12.8	sl. jzhod	oblačno	
9.	7. zjutraj	733.3	12.0	sl. jzhod	oblačno	
	2. popol.	734.1	11.4	sl. sever	dež	0.4 mm

Srednja včerajšnja temperatura 11.8°, normala: 5.4°.

Dunajska borza

Skupni državni dolg v notah.	99	gl. 80	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	99	gl. 50	
Avstrijska zlatna renta	116	gl. 95	
Avstrijska krona renta 4 1/2 %	99	gl. 95	
Ogerska zlatna renta 4 1/2 %	116	gl. 45	
Ogerska krona renta 4 1/2 %	95	gl. 25	
Avstro-ogerske bančne delnice	902	gl. —	
Kreditne delnice.	369	gl. 50	
London vista	120	gl. 70	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59	gl. —	
20 mark	11	gl. 78	
20 frankov	9	gl. 58 1/2	
Italijanski bankovci	44	gl. 85	
C. kr. cekini	5	gl. 70	

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKŠ VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gl.

Zahvala.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam med boleznijo in o smrti naše iskreno ljubljene soproge in matere, odnosno stare matere in tašče, gospe

Marije Mahorčič

svoje sočutje izkazali, potem vsem onim, ki so drago pokojnico spremili do nje zadnjega počivališča, zlasti gospodom pevcem in darovalcem vencev, izrekamo svojo najprisrčnejšo zahvalo.

Mokronog, dne 8. kimovca 1899.

(2028)

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Povodom smrti drage moje matere, gospe

Karoline pl. Bleiweis-Trsteniške

dolžnost mi je zahvaliti se v svoje in v ime svoje rodovine kar najiskrenejše za obilo udeležbo pri pogrebu, darovateljem mnogih krasnih vencev in sopkov, slavnim društvom „Sokolu“, „Slavcu“, „Ljubljani“, „Čitalnici v Spodnji Šiški“, „Slov. kršč. soc. zvezi“, „Katoški družbi“, ki so se pogrebu udeležili z zastavami, in vsem ostalim društvom za častno spremstvo, pevcem „Slov. trg. pevskega društva“, „Ljubljane“ in „Slavca“ za gniljivo petje, — sploh vsem, ki so za čas bolezni in ob priliki smrti moje matere izkazali nam svoje sočutje.

V Ljubljani, dne 8. novembra 1899.

Dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški.

(2030)

Zahvala.

Pri hudem udarcu, ki nas je zadel, nam je bilo v veliko tolažbo o priliki smrti izkazano sočutje do ranjkega soproga, oziroma očeta. Zato izrekamo iskreno hvalo vsem onim, ki so z venci, sožalnicami ali z udeležbo pri pogrebu njegov spomin počastili. Hvaležno bodi tudi omenjeno prečastito vodstvo Marijanišča, ki je dalo spremljevat pokojnega pogreb po gojenih zavoda.

Ljubljana, dne 9. novembra 1899.

Rodbina Pajkova.

(2031)

Kavčič & Lilleg

Ljubljana, Prešernove (prej Slonove) ulice št. 1 „pri Zlatorogu“ (21—257)

Zaloga najboljšega špecerijskega blaga po nizkih cenah.

Na drobno in na debelo.

Za knjigovoznico

trvrke

J. GIONTINI v Ljubljani se iščejo:

1 poslovodja,
2 delavca
in 2 dekleti.

(2019—2)

***** Raonokar je išel

Stenski koledar
à 25 kr., po pošti 28 kr. ***** (1888-3)

Skladni koledar
***** à 60 kr., po pošti 65 kr.

* Josip Petrič *

tovarniška zaloga papirja * * * *

* * * v Ljubljani * * *

* * * Sv. Petra cesta št. 4.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga** do **Trbiča**. Ob 12. uri 5 m. po noči osončni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osončni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osončni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osončni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inmost, Bregenc, Curib, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vane, H. b. Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje**. Osončni vlaki: Ob 6. uri 4 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. **Proga** iz **Trbiča**. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osončni vlak z Dunaja via Amstetten, Lpskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osončni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiba, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lenca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osončni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osončni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja**. Osončni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnik**. Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz **Kamnika**. Ob 6. uri 55 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (1206)

***** Redka ugodnost

sa priženiten!

V prijaznem trgu na Dolenjskem, tik farne cerkve, se išče za prodajalno z mešanim blagom in trafiko v dobrih razmerah od 20 do 30 let star mladenič.

Glavni pogoji so marljivost in razumnost v vseh trgovskih strokah. Zelelo bi se nekaj premoženja. Oni z dežele imajo prednost. Slike se diskretno vračajo.

Resne ponudbe naj se pošiljajo pod šifro: „63“ na upravništvo tega lista. (1973—3)

Gostilna in mesarija.

V večjem slovenskem trgu Spodnjega Štajerja (2020—2)

odda se na račun stara, dobro obiskana

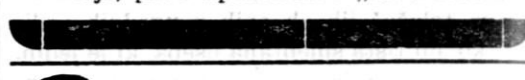
gostilna

ter pod ugodnimi pogoji v najem da

mesarija

ki se že dolgo let v isti hiši izvršuje.

Kje, pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Štorklja-klepetulja obišče od časa do časa mlade zakonce ter jih spravi v težkotno vprašanje, s čim naj redé svoje najmlajše dete? Odgovor je lehak: S Knorr-ovo ovseno moko, ki z mlekom malim otrokom izbornu ugaja, skuhana v močnik pa dá tudi starejšim najboljšo hrano.

Dobiva se v vseh boljših trgovinah v zavojih po 1/4 in 1/2 kg. VI. (1757—2)

Prevzetje gostilne.

Uljudno naznanjam sl. občinstvu, da prevzamem

dne 5. novembra t. l.

od g. Antona Pogačnika v Spodnji Šiški dobro znano

gostilno „Pri združenju“.

Točil bodem vsakovrstna najboljša in pristna vina ter vedno sveže pivo. Dobra mrzla in gorka jedila so vsak čas na razpolago.

Pri gostilni je lep senčnat vrt in dobro kegljišče.

Postrežba prijazna in točna.

Za mnogobrojen obisk se priporoča

z vsem spoštovanjem

(1995—2)

Anton Kodre.

Zahtevajte vselej Maršner-ov

češki kakao

ki ga imenitni zdravniki priznavajo za najboljšega, in

češko čokolado

ki je tujim izdelkom vsaj jednaka, ako jih ne prekosí. (1823-10)

A. Maršner, Praga, Kral. Vinohrady.

Na prodaj v Ljubljani imajo: Jos. Sumi, R. Petrič, Ph. Novotny, Ivan Jabačin; v Mariboru: J. Pelikan; v Celju: F. Jakovič, Ivan Vrečko.

Prva kranjska tovarna testenin

Žnideršič & Valenčič

v Ilir. Bistrici

priporoča svoje **izborne testenine**, kot **makarone**, **fidine**, **vrvice** in **različne vloge** za na juho velespoštovanemu občinstvu.

Prvi sijajni uspeh najinih izdelkov je ta, da se ni v našem okraju v treh letih toliko testenin zavžilo, kot najinih v teku enega meseca, kar jih izdelujeva.

Spoštovana gospodinja!

(2029—1)

Sežite po tej jedi, katero pri nas s slastjo še oni zavživajo, kateri dosedaj o testeninah še slišati niso hoteli.

Najine testenine dobé se v vseh boljših prodajalnicah jestvin; povsem zanesljivo najine pa so le one, ki se prodajajo v zavojih po 1/2 kg z najine firme.

— Trgovcem pošiljava cenik zastoj in franko. —

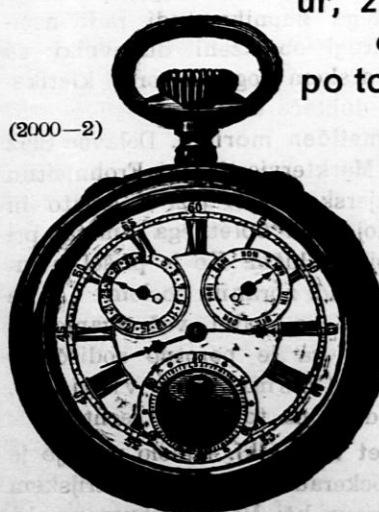
Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Zhtevajte

cenike

ur, zlatnine, srebrnine in optičnega blaga po tovarniških cenah trvdke

(2000—2)

H. SUTTNER

poprej Spracher

urar v Kranju poleg lekarne.

Pošiljajo se brezplačno in poštne prosto.

Ker imam potovalce, ki imajo s seboj vzorce prosim, da jih sl. občinstvo počasti s prav obilnim naročili, katera se prav kulantno izvrše.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.